

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 675/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Slavomírom Ilavským, Námestie legionárov 5, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21 Co 48/2016 z 21. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 Co 48/2016 z 21. apríla 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ uviedol, že napadnutým uznesením krajského súdu, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 3. júna 2016, boli porušené základné práva sťažovateľa zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, „*Ústavy SR, čl. 127 ods. 1 - základné práva a slobody nakoľko sporná vec náhrady trov konania bola nesprávne a nespravodlivo prejednaná a nesprávne rozhodnutá, čím došlo zo strany súdu k porušeniu uvádzaných práv sťažovateľa.*

Sťažovateľ žiada, ak Ústavný súd SR prijme túto sťažnosť, aby v súlade s Ústavou SR čl. 127 ods. 1, 2, v spojení s § 56 ods. 1, 2, z. č. 38/1993 z. z. v platnom znení, vydal tento Nález, v ktorom rozhodne a vysloví, že Krajský súd Prešov ako odvolací súd, Uznesením č. k. 21Co/48/2016-58, porušil základné práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru a Ústavu SR, Čl. 127 ods. 1.

Zrušuje Uznesenie Krajského súdu Prešov č. k. 21Co/48/2016- 58, vydané 21.4.2016,

Zrušuje Uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. Uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 15C/309/2014-48, vydané 31.12.2015.

Priznáva náhradu trov konania právnenému zástupcovi sťažovateľa podľa § 11 ods. 2 Vyhl. MS SR č. 655/2004 z. z. za 2 úkony právnej služby... spolu priznané 296,44 €.“

V odôvodnení sťažnosti sťažovateľ uviedol, že krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie prvostupňového súdu, ktorým bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť odporcovi náhradu trov konania v sume 308,20 € a obidvom účastníkom bol vrátený súdny poplatok po 132,30 € a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v sume 33,48 €.

Krajský súd dôvodil, že je správne vec trov posudzovať podľa § 146 ods. 2 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku z výlučne procesných dôvodov. Sťažovateľ si ale myslí, že pri náhrade trov mali byť posúdené všetky okolnosti, a najmä, čo predchádzalo späť vzatiu žaloby sťažovateľom, tomu sa odvolací súd už nevenoval, čím závažne pochybil.

Sťažovateľ konajúcemu súdu vyčíta, že „*Prerušenie konania a následné späť vzatie žaloby bolo učené podľa odporúčenia, resp. pokynu sudu v konaní č. 15C/309/2014, v ktorom sudkyňa pred pojednávaním zdôraznila a ako žiada uviesť sťažovateľ, naviedla jeho ako žalobcu, že v prípade späť vzatia žaloby súdny poplatok bude vrátený, ale ďalej už nespomenula, že v takom prípade bude žalobca povinný nahradiť trovy konania.*

Žalobca teda v presvedčení a v omyle, že vrátením poplatkov bude vec vysporiadaná, a trovy priznané nikomu nebudú, zobral žalobu späť, čo ale urobiť nemusel, v konaní sa mohlo pokračovať a možno iný senát odvolacieho súdu by mal iný právny názor ako ten čo rozhodoval odvolanie č. k. 17Co/74/2015 (9 C 216/2014), v ktorom bola žaloba sťažovateľa zamietnutá... Vzhľadom na neobvyklý prípad a usmernenie sťažovateľa súdom, myslíme, že správne je použiť § 146 ods. 1, písm. c) OSP, kde sa náhrada trov účastníkom nepriznáva...

Ďalší rozpor vidíme v skutočnosti, že účastníkom súd vrátil krátené súdne poplatky, teda aj sťažovateľovi, ale súčasne zaviazal ho na zaplatenie náhrady trov žalovanému, teda bol porušený princíp jednotnosti trov, nakoľko trovy konania tvorí zaplatený súdny poplatok spoločne s úkonmi právneho zastúpenia. Rozhodnutie, keď sa vracia súdny poplatok ale zároveň sťažovateľ musí platiť náhradu trov - úkonov právneho zastúpenia je nesprávne a nezákonné.

Sťažovateľ nechce zaťažovať Ústavný súd zbytočne, ani ho nepovažuje za akýsi treťo-inštančný preskúmovací orgán, len nesúhlasí s interpretáciou dôvodov pre ktoré by mal trovy platiť, nakoľko argumentácia súdu je extrémne tvrdá a prísne formalistická, avšak popísané okolnosti tejto veci odôvodňujú opak. Nie je to bežný prípad kde niekto zavini zastavenie konania zámerne... Ďakujeme za pozornosť venovanú podnetu.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia v sťažnosti označených článkov ústavy, ako aj základných práv podľa ústavy a listiny napadnutým uznesením Okresného súdu Prešov a krajského súdu, ktorými všeobecné súdy rozhodli o náhrade trov konania štátu.

Ústavný súd pripomína, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00).

Ústavný súd zdôrazňuje, že iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (*mutatis mutandis* IV. ÚS 170/08, II. ÚS 64/09).

Ako zo sťažnosti a z k nej priloženej dokumentácie vyplýva, spor, v súvislosti s ktorým sa sťažovateľ uchádza o ústavnú ochranu v konaní pred ústavným súdom, sa týka náhrady trov konania odporcovi v konaní, ktoré Okresný súd Prešov zastavil po späťvzati žaloby sťažovateľom v sume 308 €, a trov odvolacieho konania, ktoré bol sťažovateľ povinný zaplatiť žalovanému po pre sťažovateľa neúspešnom konaní na krajskom súde.

V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd poukazuje na § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (§ 422 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. účinného od 1. júla 2016 – Civilný sporový poriadok), z ktorého okrem iného vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie neprevyšujúce trojnásobok minimálnej mzdy, t. j. táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú (pozri napr. IV. ÚS 358/08 alebo IV. ÚS 717/2013).

Všetky tieto hľadiská a postuláty tvorili východiská pre posúdenie sťažnosti ústavným súdom aj v tomto prípade.

Ústavný súd už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok (a od 1. júla 2016 aj Civilný sporový poriadok), vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 94/2014). Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu

ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, IV. ÚS 717/2013), III. ÚS 25/2016]. Vo veci sťažovateľa o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu zjavne nejde.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 94/2014, III. ÚS 25/2016).

Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha ústavnej ochrany v spore o sumu, ktorá je zjavne bagateľná, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť je potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2016